

سومین روزنامه و نخستین روزنامه رسمی دولت ایران روزنامه وقایع اتفاقیه بود که اولین شماره آن روز جمعه پنجم ربیع الثانی ۱۲۶۷ ق قریب به دو ماه پس از نشر شعاع روشنائی انتشار آن شروع شد. نخستین شماره روزنامه وقایع اتفاقیه عنوان خاصی نداشت و از شماره دوم به بعد روزنامه وقایع اتفاقیه نامیده شد.

گروهی از پژوهشگران عنوان اولین شماره این نشریه را برگرفته از عنوانی م بدانند که در ذیل تصویر آمده است. « روزنامه‌چۀ اخبار دارالخلافتۀ طهران » صفحه اول روزنامه وقایع اتفاقیه تا شماره شانزدهم (۲۱ رجب ۱۲۷۶ ق) روزهای جمعه منتشر م یشد و از آن پس روزهای پنجشنبه انتشار یافت.

این روزنامه به دستور میرزا تقی خان امیرکبیر و زیر نظر او منتشر می شد و حتی برخی از اخبار داخلی را خود او می نوشت.

مدیریت روزنامه را حاجی میرزا جبار تذکره چی ناظم المهام بعد بر عهده داشت و مترجمی روزنامه با ادوارد برجیس انگلیسی بود. محرر روزنامه میرزا عبدالله نام داشت که به خط خوش نستعلیق می نوشت و در چاپخانه حاجی عبدالمحمد واقع در دروازه دولاب به چاپ می رسید و از شماره ۹۹ در مطبعۀ دارالخلافتۀ طهران چاپ می شد.

از روزنامه وقایع اتفاقیه مجموعاً ۴۷۱ شماره انتشار یافته و از شماره ۴۷۲ عنوان روزنامه به روزنامه دولت علیۀ ایران تغییر نام یافت و شماره ۴۷۱ آن همچون شماره نخست ب ینام است.

از مجموع ۴۷۱ شماره، ۴۰ شماره در عهد صدارت امیرکبیر انتشار یافت و انتشار شماره ۴۲ (پنجشنبه ۲۶ محرم الحرام ۱۲۶۸ ق) فرمان عزل امیرکبیر و انتصاب میرزا آقاخان نوری ملقب به اعتمادالدوله به صدارت را در برداشت. در همین شماره خبر استخدام معلمین دارالفنون و آمدن ایشان به تهران را نیز نوشته بودند و در شماره ۵۰ (پنجشنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۲۶۸) خبرناخوشی امیرکبیر خبری که جعلی بود و حکایت از دسیسه و توطئه برای از بین بردن وی میکرد و در شماره ۵۲ (پنجشنبه ۷ ربیع الثانی) خبر درگذشت امیرکبیر را بدین شرح نگاشته بود:

میرزا تقی خان که سابقاً امیر نظام و شخص اول دولت بود در شب هجدهم ماه ربیع الاول در کاشان « وفات یافته است.

با توجه به قتل امیرکبیر و درج خبر درگذشت او در ۱۸ ربیع الاول به خوبی معلوم می شود که پس از آنکه امیرکبیر را به قتل رساندند چگونه در صدد توجیه مرگ او برآمده و اخبار را چگونه درج کرده اند، خبری که همه میدانستند جعلی است.

و هر یک از امنای « ۲۴ قران » بود وجه اشتراک سالانه آن « ده شاهی » قیمت هر شماره از روزنامه

بهای « دو تومان و چهار هزار دینار » می رسید، موظف بود سالانه « ۲۰۰ تومان » دولت که درآمدش به روزنامه را پردازد و مشترک شود، به همین دلیل اکثر حکام ولایات و متمولین از روزنامه به روزنامه یاد میکردند.

روزنامه هر هفته روزهای جمعه توسط چاپار / پست به ولایات ارسال می شد و بهای شماره بعدی دریافت و به ادوارد برجیس پرداخت میگردد.

اخبار ، « اخبار دارالخلافه، اخبار سایر بلاد ممالک ایران / سایر بلاد محروسه » مطالب روزنامه غالباً بود. « احوالات دول خارجه، احوالات متفرقه و اعلانات » بود.

روزنامه وقایع اتفاقیه به طور مرتب و منظم و بدون تأخیر انتشار می یافت و مجموعاً ۴۷۱ شماره منتشر شده از آن از قرار هر هفته یک شماره و در هر ماه چهار شماره و در سال ۴۸ شماره با توجه به تاریخ نشر اولین شماره آن یوم جمعه پنجم شهر ربی عالثنی ایت ئیل سنه ۱۲۶۷ ق و آخرین شماره ۴۷۱ یوم پنجشنبه بیست و ششم محرم الحرام مطابق سال پیچی ئیل سنه ۱۲۷۷ ق ده سال ادامه داشت و هیچ وقفه ای در نشر آن راه نیافت، تنها تعداد صفحات روزنامه به تناسب اخبار رسیده به دفتر روزنامه بین چهار تا دوازده صفحه متغیر بوده است. بیشتر شمارههای روزنامه بین شش تا هشت صفحه است.

(باز چاپ در ۴ جلد توسط کتابخانه ملی ایران با مقدمه شادوران دکتر اسماعیل رضوانی)